DA

DEN EUROPÆISKE CENTRALBANK

DEN EUROPÆISKE CENTRALBANKS UDTALELSE
af 2 februar 2001

om et lovudkast om finansiel virksomhed efter anmodning fra Danmarks Økonomiministerium

(CON/00/32)

1. Den 22. december 2000 modtog Den Europæiske Centralbank (ECB) gennem Danmarks Nationalbank en anmodning fra Danmarks Økonomiministerium om en udtalelse om et udkast til forslag til lov om finansiel virksomhed (lovudkastet). Efterfølgende er udkastet revideret, og den 22. januar 2001 modtog ECB en anmodning om at tage det reviderede lovudkast i betragtning ved afgivelse af sin udtalelse.

2. ECB's beføjelse til at afgive udtalelse fremgår af artikel 105, stk. 4, andet led, af Traktaten om oprettelse af de europæiske fællesskaber (i det følgende benævnt "traktaten"), og artikel 2, stk. 1, sjette led, i Rådets beslutning nr. 98/415/EF af 29. juni 1998 om de nationale myndigheders høring af Den Europæiske Centralbank om udkast til retsforskrifter[1], idet lovudkastet indeholder regler for finansielle institutioner, der materielt påvirker de finansielle institutioner og de finansielle markeders stabilitet. Under henvisning til artikel 17, stk.1, første punktum, af ECB's forretningsorden er denne udtalelse vedtaget af ECB's styrelsesråd.

3. ECB kan støtte lovudkastet, idet det har til formål at sikre en ensartet behandling af ens finansielle produkter og indfører en række forenklinger og moderniseringer, hvorved der skabes større overskuelighed og konsekvens. Lovudkastet samler tilsynsmæssige og andre bestemmelser, som er ens i lov om banker og sparekasser, lov om forsikringsvirksomhed, lov om fondsmæglerselskaber, realkreditloven og lov om tilsyn med firmapensionskasser i én lov om finansiel virksomhed. Det bemærkes, at nogle af de nævnte bestemmelser opdateres på forskellig måde (i formulering og almindelig tilpasning) medens andre bestemmelser saneres generelt. Samtidig foreslås at bevare indtil videre de særlige karakteristika for de enkelte finansielle sektorer i de branchespecifikke love. ECB kan støtte de tiltag, som har til formål at forenkle lovgivningen om finansiel virksomhed og gøre den mere ensartet. ECB kan ligeledes støtte hensigten om senere at foretage en gennemgang af de øvrige dele af de finansielle tilsynslove i videre bestræbelser på at skabe en mere ensartet struktur og yderligere regelforenkling, f.eks. af

[1] EFT L 189 af 3.7.1998, s 42

reglerne om stiftelse af finansielle virksomheder, tilladelse til at drive finansiel virksomhed, solvens og fusion.

4. Lovudkastet indeholder ensartede definitioner, som anvendes på de enkelte typer af virksomheder under tilsyn såvel som finansieringsinstitutter og associerede virksomheder. Det definerer således finansielle virksomheder (omfattende fondsmæglerselskaber, forsikringsselskaber, pengeinstitutter og realkreditinstitutter), kreditinstitutter, finansieringsinstitutter, modervirksomheder, dattervirksomheder, koncerner og finansielle holdingvirksomheder. Det bemærkes, at definitionerne af kreditinstitutter, finansieringsinstitutter, moder- og dattervirksomheder svarer til definitionerne i de relevante EF-direktiver[2]. "Finansielle virksomheder" er et nyt begreb, men skal på den anden side ikke betragtes som en ny kategori af virksomheder, men som dækkende de nævnte finansielle virksomheder (som stadig er selvstændigt defineret i de bestående love, der gennemfører EF-reglerne). Anvendelsesområdet for lovforslagets bestemmelser om tilsyn er udvidet til også at gælde for finansielle holdingvirksomheder. Efter lovudkastet kan Finanstilsynet indhente oplysninger og tage på inspektioner i disse virksomheder. ECB ser det som et positivt element, at brede definitioner indeholdes i den samme lov, fordi dette klart kan bidrage til forenkling og større gennemskuelighed af lovgivningen.

5. Det følger af lovudkastet, at finansielle virksomheder og finansielle holdingvirksomheder skal drives i overensstemmelse med redelig forretningsskik og god praksis inden for virksomhedsområdet, og anvendelsesområdet på virksomheder, som i dag omfattes af sådanne regler, udvides til også at omfatte fondsmæglerselskaber og finansielle holdingvirksomheder. Bestemmelserne i lovudkastet indebærer, at god-skik skal iagttages inden for hvert virksomhedsområde. God-skik begrebet skal forstås i overensstemmelse med gældende praksis, men Finanstilsynet har hjemmel til at udstede retningslinier og bekendtgørelser om god-skik, og har derved mulighed for at udvikle begrebet yderligere. Reglerne gælder alle finansielle virksomheder, der udøver virksomhed i Danmark, hvad enten det er en dansk finansiel virksomhed eller en filial. Det er foreslået, at reglerne også skal gælde finansielle tjenesteydelser udbudt af finansielle virksomheder fra et andet land. Det er ECB's opfattelse, at der ved udstedelse af regler eventuelt kunne lægges særlig vægt på, at de er i overensstemmelse med tilsvarende regler i andre lande for at sikre et højt niveau med hensyn til forretningsskik. ECB skal opfordre til, at der sker et tæt samarbejde med tilsvarende regeludstedende myndigheder i andre medlemslande med henblik på at opnå en betydelig konvergens af god-skik inden for fællesskabet.

6. Lovudkastet indeholder bestemmelser om ændring af reglerne om tavshedspligt i den gældende lovgivning på det finansielle område. I stedet for den nuværende regel om, at finansielle virksomheder inden for en koncern kan udveksle normale kundeoplysninger, indføres bestemmelser om videregivelse af sådanne oplysninger til brug for administrative opgaver,

[2] ECB skal understrege, at man ikke i denne udtalelse har vurderet, hvorvidt lovudkastet er i overensstemmelse med anvendelige EF-direktiver

herunder i forbindelse med outsourcing, samt for markedsføring og rådgivning. ECB konstaterer, at fortrolighed mht. oplysningerne skal gælde uanset videregivelse, og at modtagerne også omfattes af tavshedspligten. Ligeledes bemærkes den beskyttelse, der følger af kravet om samtykke fra kunden, når kundeoplysninger videregives til brug for markedsføring eller kunderådgivning. Forslaget bevarer muligheden for, at oplysninger som ikke angår rent private forhold, kan videregives til modervirksomheden for en finansiel virksomhed til brug for risikostyring inden for koncernen, såfremt modervirksomheden er enten en finansiel virksomhed eller en finansiel holdingvirksomhed under tilsyn. Kravet om samtykke gælder ikke i forbindelse med udveksling af generelle kundeoplysninger mellem koncernforbundne virksomheder, som er underlagt tavshedspligt. Ved generelle kundeoplysninger forstås oplysning om navn, adresse og boligstatus. Derudover skal kundeoplysningerne (i) være grundlag for inddeling af kunderne, eller (ii) nødvendige for, at den modtagende virksomhed kan forfølge en berettiget interesse. En interesse kan anses for berettiget, hvis videregivelsen er nødvendig for at forfølge den interesse, som er baggrund for videregivelsen, og hensyn til kunden ikke overstiger denne interesse. Oplysninger om rent private forhold må ikke videregives uden samtykke fra kunden. Endelig bemærkes, at de formelle krav vedrørende samtykke fra kunden skærpes. Fremover skal samtykke være skriftligt, herunder digitalt, og for at skabe større gennemsigtighed skal finansielle virksomheder en gang årligt give alle kunder meddelelse om, hvad den enkelte kunde har givet samtykke til.

7. Bestemmelserne i lovudkastet om ledelsesregler, dvs. bestemmelser om ledelsens opgaver og adgang til at udøve anden virksomhed, forbudet mod spekulationsforretninger, bestemmelser om ydelse af lån til bestyrelsesmedlemmer i en finansiel virksomhed omfattet af lovudkastet, er en harmonisering af gældende bestemmelser i den finansielle lovgivning. Visse bestemmelser har fået et udvidet anvendelsesområde, f.eks. kravet om at der skal foreligge skriftlige forretningsgange på alle væsentlige aktivitetsområder, som med lovforslagets vedtagelse også kommer til at gælde forsikringsselskaber.

8. Det bemærkes, at de gældende koncernregler sammenskrives i lovforslaget. I forhold til de gældende regler er der foretaget nogle ændringer, som skal medvirke til at sikre, at den konsoliderede opgørelse bliver retvisende. Dels vil visse datterselskaber af forsikringsselskaber ikke indgå i konsolideringen, dels skal der ved konsolideringen fradrages kapital indbetalt af koncernvirksomheder, som ikke indgår i den konsoliderede opgørelse for koncernen. Endvidere indsættes en generel bestemmelse for alle koncerner omfattet af tilsyn. Disse koncerner skal opfylde solvenskravene i den finansielle tilsynslovgivning på konsolideret basis. I almindelighed omfatter konsolideringen udelukkende solvenskravene, mens kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber er omfattet af yderligere regler om store engagementer, aktiebesiddelse, likviditet osv. på konsolideret basis. Endelig er bestemmelserne om koncerninterne transaktioner og Finanstilsynets mulighed for påbud over for også sammenskrevet og forenklet. ECB betragter anvendelsen af de ovennævnte regler på koncernniveau, især kapitalkravsreglerne som et særdeles

vigtigt led i tilsynet med finansielle koncerner. Præciseringen af anvendelsesområdet for de pågældende regler på koncernbasis vurderes positivt.

9. ECB bemærker, at regnskabsreglerne er ændret (i forhold til gældende bestemmelser) i forbindelse med sammenskrivningen for at tage hensyn til den seneste udvikling på regnskabsområdet i det omfang den er i overensstemmelse med fællesskabets direktiver inden for det finansielle område, herunder EU's nyligt vedtagne regnskabsstrategi, der er baseret på internationale regnskabsstandarder (IAS) udstedt af International Accounting Standards Committee (IASC). De nævnte bestemmelser om årsrapport, årsregnskab og revision skal i følge de almindelige bemærkninger til lovudkastet ses i sammenhæng med parallelle nye bestemmelser for børsnoterede selskaber, og i lyset af de senere års udvikling internationalt på regnskabsområdet. Finansielle virksomheder er ikke omfattet af de almindelige regler om årsrapporter og regnskabsaflæggelse. Regnskabsreglerne findes i de respektive finansielle love og i bekendtgørelser udstedt af Finanstilsynet. Bestemmelserne i lovudkastet erstatter regnskabsbestemmelserne med almindelige regler om regnskabsaflæggelse, og vil blive suppleret som i den hidtidige lovgivning med detaljerede regnskabsregler for de enkelte virksomhedstyper.

10. Regnskabsteknisk er lovudkastet udtryk for et skift fra såkaldt transaktionsbaserede regnskaber mod regnskaber, som er baseret på den aktuelle værdi af aktiver og forpligtelser. Således indføres "dagsværdiprincippet" og ikrafttrædelsen af afsnittet om regnskabsaflæggelse er udskudt specielt for at vurdere virkningen af indførelsen af det ovennævnte princip på værdiansættelsen af kreditinstitutternes udlån. ECB forstår, at det nærmere vurderes, om og i bekræftende fald hvor bekendtgørelserne kan afvige fra den generelle regel (specielt en vurdering i forbindelse med kreditinstitutters udlånsportefølje). Det forudsættes, at muligheden for at fravige den generelle regel tænkes anvendt på en sådan måde, at de nugældende værdiansættelsesregler kun ændres for at udvide anvendelsen af dagsværdiprincippet, når fællesskabsdirektiver tillader den fulde anvendelse af princippet. Lovudkastet kan på et vist tidspunkt føre til ændringer i regnskabsaflæggelsen for finansielle virksomheder, især i principperne for kreditinstitutternes vurdering af lån. Medens ECB støtter tiltag i retning af yderligere harmonisering og større sammenlignelighed og gennemskuelighed af regnskaberne, skal man samtidig opfordre til en nøje overvågning og vurdering af effekten af ændringer på dette område på de finansielle virksomheders økonomiske stilling, herunder især kreditinstitutter. Det er ECB's opfattelse, at en fælles strategi på dette område blandt flest mulig medlemsstater ville være en fordel.

11. Det bemærkes at lovudkastet tillader, at fortrolige oplysninger gives til Danmarks Nationalbank og udenlandske nationalbanker, når oplysningerne er nødvendige for nationalbankerne i deres egenskab af pengepolitisk myndighed eller i deres overvågning af betalingssystemer. ECB er klar over, at indholdet af bestemmelsen er en videreførsel af den gældende bestemmelse, men skal foreslå af hensyn til retlig præcision, at oprettelsen af Det Europæiske System af Centralbanker og

af ECB finder udtryk i bestemmelsen. ECB ville hilse med tilfredshed, hvis det blev præciseret, at ECB var dækket af bestemmelsen.

12. ECB erklærer, at man ikke har nogen indvendinger mod at denne udtalelse om ønskeligt offentliggøres af de nationale myndigheder.

Udfærdiget i Frankfurt am Main, den 2 februar 2001.

Formanden for ECB

[Underskrift]

Willem F. DUISENBERG